

Sygn. akt I C 272/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Piotr Jakubiec

Protokolant Małgorzata Siuda

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2014 r. w Lublinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o zwolnienie zajętych przedmiotów spod egzekucji

I. zwalnia spod egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądu Rejonowego w Chełmie z siedzibą we W. w sprawie Km 1145/12 z wniosku (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) następujące pojazdy:

1. koparko-ładowarkę (...);
2. samochód marki M. (...), rok prod. (...), nr rej. (...);
3. ładowarkę kołową typu (...) 50G;

II. zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. kwotę 21.939 zł. (dwadzieścia jeden tysięcy dziewięćset trzydzieści dziewięć złotych 0/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 272/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 5 marca 2013 r. skierowanym przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K. powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. wносиła o zwolnienie spod egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądu Rejonowego w Chełmie z siedzibą we W. w sprawie Km 1145/12 z wniosku spółki (...) przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.:

1. koparko – ładowarki C.(...)(...),
2. samochodu M. (...), nr rej (...), rok produkcji: (...),
3. ładowarki kołowej typu (...).

Powódka wniosła także o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów procesu według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wywodziła, że objęte pozwem pojazdy nabyła na podstawie umowy sprzedaży z dnia 6 listopada 2012 roku, w związku z czym przez ich zajęcie zostało naruszone jej prawo własności.

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. w odpowiedzi na pozew z dnia 23 marca 2013 r. zakwestionowała swoją legitymację do występowania w procesie jako strona pozwana wskazując, że powódka powinna pozwać kancelarie komorniczą, która dokonała zajęcia ruchomości. Podniosła również, że Spółka (...) poprzez swojego pracownika w toku dokonanego zajęcia podała, że w/w rzeczy należą do tej Spółki. Umowy ich sprzedaży dłużnik sporządził 2 dni po ogłoszeniu prawomocnego wyroku stanowiącego podstawę egzekucji, co dowodzi, że czynności te stanowiły wyprowadzenie majątku Spółki. Wskazała ponadto, że w przedmiocie uszczuplenia zaspokojenia jej wierzytelności toczy się postępowanie przed Prokuraturą Rejonową K. Zachód w K..

W toku postępowania strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) jest zobowiązana do zapłaty na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. kwoty 85.400 zł z ustawowymi odsetkami oraz kwoty 4.270 zł tytułem kosztów procesu. (bezsporne, tytuł wykonawczy k. 4 akt egzekucyjnych Km 1145/12)

W dniu 23 kwietnia 2012 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. zawarła z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. umowę sprzedaży m.in. koparko – ładowarki C. (...) (...), samochodu M. (...), nr rej (...), rok produkcji: (...) oraz ładowarki kołowej typu (...) (...), przenosząc własność w/w rzeczy na rzecz Spółki (...). Podpisy osób działających w imieniu stron umowy sprzedaży w dniu 24 kwietnia 2012 r. zostały poświadczony notarialnie. (umowa, k. 25-31, notarialne poświadczenia podpisów, k. 32, 33)

Powyżej wskazane ruchomości zostały w dniu 31 maja 2012 r. zbyte przez Spółkę (...) na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.. (umowa, k. 35-50)

Następnie własność w/w przedmiotów umową z dnia 6 listopada 2012 r. została przeniesiona przez Spółkę (...) na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.. (umowa, k. 52-60, protokół odbioru k. 61-64)

W dniu 12 września 2012 r. pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. złożyła do Komornika przy Sądzie Rejonowym we Włodawie wniosek o wszczęcie przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. egzekucji. (bezsporne, wniosek k. 1 akt egzekucyjnych Km 1145/12)

W dniu 5 lutego 2013 r. Komornik przy Sądzie Rejonowym we Włodawie E. K. dokonała zajęcia koparko – ładowarki C. (...) (...), samochodu M. (...), nr rej (...), rok produkcji: (...) oraz ładowarki kołowej typu (...) (...)(...). Samochód marki M. (...), nr rej (...), zarejestrowany był na Spółkę (...). (protokół zajęcia k. 51 akt egzekucyjnych Km 1145/12, informacja z Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców k. 36 akt egzekucyjnych Km 1145/12, k. 59 akt egzekucyjnych Km 1145/12)

Czynności zajęcia dokonano w obecności B. Z. byłej pracownicy dłużnika - Spółki (...). (bezsporne, protokół zajęcia ruchomości k. 51, zeznania E. K. k. 148-148v, zeznania B. Z., k. 148v)

Pismem z dnia 6 lutego 2013 r. Komornik przy Sądzie Rejonowym we Włodawie poinformowała (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w K. oraz (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W. o zajęciu pojazdu i urządzeń. (bezsporne, pismo k. 54 akt egzekucyjnych Km 1145/12, dowody doręczenia k. 56, 57 akt egzekucyjnych Km 1145/12)

W dniu 5 marca 2012 roku powódka wystąpiła z powództwem ekscydencyjnym. (bezsporne, pozew wraz załącznikami k. 2-64, koperta z datą stempla pocztowego k. 65)

W dniu 7 marca 2013 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) złożyła skargę na czynność komornika sądowego E. K. polegającą na zajęciu w/w ruchomości wskazując, iż własność zajętych przedmiotów została przeniesiona na podstawie umowy z dnia 23 kwietnia 2012 roku na rzecz spółki (...). (bezsporne, skarga na czynności komornika, k. 66-68 akt egzekucyjnych Km 1145/12)

W dniu 11 marca 2013 roku powódka w piśmie do komornika sądowego zgłosiła swoje prawo do wskazanych ruchomości. (bezsporne, pismo z dnia 11 marca 2013 roku- data wpływu, k. 84-86 akt egzekucyjnych Km 1145/12)

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie powołanych dowodów, które uznał za wiarygodne. Dowody z dokumentów urzędowych nie były kwestionowane i nie budziły wątpliwości co do autentyczności. Nie była też kwestionowana autentyczność dokumentów prywatnych.

Ustalony w sprawie stan faktyczny był bezsporny, za wyjątkiem twierdzenia pozwu, któremu pozwana zaprzeczała, że doszło do ważnego i skutecznego nabycia przez powoda własności w/w przedmiotów oraz do poinformowania przez B. Z. komornika sądowego E. K. w toku zajęcia ruchomości o przysługiwaniu innym niż S. prawo własności do w/w przedmiotów. (pisma procesowe z dnia 22 sierpnia 2013 roku, 20 stycznia 2013 roku – data wpływu, protokół rozprawy 00:01:15)

Pozwana nie kwestionowała, że doszło do zawarcia umów z dnia 23 kwietnia 2012 roku, 31 maja 2012 roku, 6 listopada 2012 roku, twierdziła jednak, że nie doszło do skutecznego przeniesienia własności. Wskazała również, że umowy zawarte przez Spółkę (...) miały na celu wyprowadzenie jej majątku w celu uniemożliwienie skutecznej egzekucji.

Zeznania B. Z. (k. 148v) jak i E. K. (k. 148-148v) należało uznać za wiarygodne w zakresie w jakim były podstawą ustaleń faktycznych. Sąd miał na uwadze sprzeczność zeznań świadków w części, w której świadkowie podawali okoliczności dotyczące poinformowania komornika sądowego o uprawnieniach przysługujących innym podmiotom do zajętych w dniu 5 lutego 2013 roku przedmiotów. Za wiarygodne w tym zakresie Sąd uznał zeznania E. K.. Przy ocenie zeznań świadka Sąd miał na uwadze, że świadek wskazała, że komornik sądowy dokonał zajęcia dwóch przedmiotów, mimo iż bezsporne jest, że czynność dotyczyła dwóch urządzeń budowlanych oraz samochodu. Wbrew twierdzeniu B. Z. w chwili dokonania czynności zajęcia, tj. 5 lutego 2013 roku własność w/w przedmiotów nie przysługiwała spółce (...), skoro umową z dnia 6 listopada 2012 roku wskazana Spółka zbyła wskazane przedmioty na rzecz Spółki (...), ponadto w tym samym dniu, stosownie do protokołu odbioru środków transportu, maszyn i urządzeń, nastąpiło przeniesienia posiadania rzeczy (umowa z dnia 6 listopada 2012 roku, k. 52-60, protokół odbioru środków transportu, maszyn i urządzeń zgodnie z umową (...), k. 61-64).

Podnieść jednak należy, że okoliczność ta nie miała istotnego znaczenia dla sprawy, skoro B. Z. w dniu 5 lutego 2013 roku nie była zatrudniona w Spółce (...), jak również nie miała uprawnień do reprezentacji Spółki. W pozostałym zakresie zeznania wskazanych świadków należało uznać za wiarygodne, bowiem znajdują one potwierdzenie w protokole zajęcia ruchomości potwierdzającego przebieg czynności egzekucyjnej. Wskazać należy, że żadna ze stron nie podważyła wiarygodności tego dokumentu, a przy tym zgodnie z art. 244 § 1 k.p.c. jako dokument urzędowy stanowi on dowód tego, co zostało w nim urzędowo poświadczane.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne.

Na wstępie należy podnieść, że nie zasługuje na uwzględnienie zarzut pozwanej o braku po jej stronie legitymacji biernej do występowania w procesie. Powództwo o zwolnienie zajętego przedmiotu spod egzekucji (art. 841 k.p.c.) powinno być wytoczone przeciwko wierzycielowi prowadzącemu egzekucję. Jeżeli dłużnik zaprzecza prawu powoda, powództwo należy wytoczyć także przeciwko dłużnikowi. Stosownie do utrwalonego stanowiska doktryny i orzecznictwa legitymacji biernej w procesie opartym na tej podstawie nie ma natomiast prowadzący egzekucję komornik. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 1998 r. I CKN 324/97)

Powódka przedstawiła dowody, że skierowanie egzekucji do rzeczy ruchomych objętych pozwem narusza jego prawa, w postaci umów przenoszących własność z dnia 23 kwietnia 2012 roku, 31 maja 2012 roku, 6 listopada 2012 roku. Umowy te są dowodem nabycia przez Spółkę (...) własności wskazanych przedmiotów, zaś zgodnie z art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Należało zatem uznać za udowodnione twierdzenie, że strony umów złożyły oświadczenia woli składające się na umowy, a więc zawarły umowy. Własnoręczność podpisów złożonych pod umową datowaną na dzień 23 kwietnia 2012 roku została ponadto w dniu 24 kwietnia 2012 roku potwierdzona notarialnie. W związku z dokonanym potwierdzeniem podpisów na w/w umowie z dniem 24 kwietnia 2012 roku umowa ta uzyskała również datę pewną w sposób przewidziany w art. 81 § 2 pkt 2 k.c.

Potwierdzenie przez notariusza własnoręczności podpisów nie nadaje dokumentom prywatnym mocy dokumentu urzędowego. Na skutek poświadczenia własnoręczności charakter urzędowy zostaje nadany tylko podpisowi na dokumencie, który w pozostałym zakresie zachowuje charakter prywatny. Dokumentowi takiemu przysługuje zatem domniemanie autentyczności, ale nie korzysta on z właściwego dokumentom urzędowym domniemania wiarygodności. (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2010 r. sygn. III CZP 82/10)

Jakkolwiek więc na skutek poświadczenia własnoręczności charakter urzędowy zostaje nadany tylko podpisowi na dokumencie czynności sprzedaży, zawarcie w dniu 23 kwietnia 2012 roku umowy sprzedaży zostało dodatkowo uprawdopodobnione urzędowym potwierdzeniem wskazanych podpisów pod umową.

Fakt, że w/w umowy nie mają charakteru dokumentu urzędowego nie oznacza jednak, iż należy kwestionować ich autentyczności, tym bardziej, że pozwana nie zaprzeczała temu, że oświadczenia woli zostały złożone (art. 253 k.p.c.). Pozwana stanowisko swoje opierała na kwestionowaniu przysługiwania stronie powodowej własności w/w przedmiotów, jak również wywodziła, że umowy sprzedaży dokonane przez Spółkę (...) miały doprowadzić do wyprowadzenia majątku Spółki w celu uniknięcia egzekucji komorniczej. (pismo procesowe z dnia 22 sierpnia 2013 roku – data wpływu, protokół rozprawy 00:01:15)

W tym zakresie pozwana nie przedstawiła żadnych okoliczności mających świadczyć o nieważności w/w umów. W szczególności pozwana nie wskazała na sprzeczności oświadczeń woli z bezwzględnie wiążącymi normami prawnymi lub zasadami współżycia społecznego (art. 58 k.c.), dokonanie czynności prawnej przez osobę niemającą zdolności do czynności prawnych (art. 14 § 1 k.c.), wady oświadczenia woli (art. 82 k.c., 83 k.c.), czy chociażby niedochowanie formy ad solemnitatem (art. 73 k.c. i n.). Ponadto pozwana nie wskazała na fakty mające wykazać o bezskuteczności wskazanych umów w zakresie skutku rzeczowego, który miały wywołać, to jest przeniesienia prawa własności (wobec braku uprawnień po stronie sprzedawcy).

Nie są takim dowodem zeznania komornika sądowego E. K.. Jakkolwiek Sąd dał im wiarę, nie wykazują one, że do przeniesienia własności w/w przedmiotów nie doszło, zgodnie z treścią wskazaną w umowach z dnia 23 kwietnia 2012 roku, 31 maja 2012 roku, 6 listopada 2012 roku. Pozorności umowy nie dowodzi chociażby fakt, że była pracownica firmy (...) obecna przy zajęciu urzędzeń nie zawiadomiła komornika o prawach przysługujących powódce, skoro oświadczenie to nie miałyby żadnego wpływu na kwestie własności zajętych przedmiotów. W tym zakresie dowody z dokumentów załączonych przez powódkę wskazują bowiem jednoznacznie, że rzeczywistym celem stron umów sprzedaży było przeniesienie własności wskazanych w umowie ruchomości. Świadczy o tym staranność zachowana przy dokonaniu tych czynności, to jest sporządzenie umowy w formie pisemnej, (w tym notarialne poświadczenie podpisów pod umową z dnia 23 kwietnia 2012 roku), sporządzenie protokołu odbioru przedmiotu umowy, wystawienie faktur VAT związanymi z zawartymi umowami. W ocenie Sądu, sposób dokonania tych czynności, wobec braku dowodów przeciwnych wskazuje jednoznacznie na to, że zamiarem stron tej umowy było przeniesienie własności ruchomości, co spowodowało w konsekwencji przeniesienie tego prawa na powodową Spółkę.

Twierdzenia strony pozwanej nie dają również podstaw do przyjęcia, iż doszło do wyczerpania normy z art. 527 § 1 k.c. Zgodnie z tym przepisem, gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w

stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Według treści art. 531 § 1 k.c. uznanie za bezskuteczną czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli może nastąpić nie tylko w drodze powództwa, ale także poprzez podniesienie zarzutu przeciwko osobie trzeciej, która wskutek tej czynności uzyskała korzyść majątkową. Zarzut taki może zostać podniesiony w obronie przed powództwem z art. 841 k.p.c. o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji.

Pomimo jednak twierdzenia strony pozwanej, że umowy sprzedaży rzeczy spółka (...) sporządziła z kupującymi bezpośrednio po ogłoszeniu prawomocnego wyroku i podniesienia, że jej celem było uniemożliwienie przeprowadzenia skutecznej egzekucji pozwana, choć to na niej w tym zakresie spoczywał zgodnie z art. 6 k.c. ciężar dowodu, nie udowodniła wystąpienia kumulatywnie przesłanek z art. 527 k.p.c., a więc dokonania przez dłużnika z osobą trzecią czynności prawnej, na skutek której osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, pokrzywdzenia wierzyciela, działania dłużnika ze świadomością takiego pokrzywdzenia, wiedzy lub możliwości (przy zachowaniu należytej staranności) dowiedzenia się o tym przez osobę trzecią.

W ocenie Sądu nie mogło zostać uznane za miarodajne w tym zakresie jedynie oświadczenie pozwanej, że dłużnik działał w celu wyprowadzenia majątku Spółki, skoro ciężar dowodu wykazania wszystkich okoliczności, będących podstawą dla oceny wystąpienia przesłanki przesądzającej o uznaniu czynności za bezskuteczną spoczywa na pozwanej.

Z tych względów brak było podstaw do kwestionowania ważności umów przenoszących własność lub uznania, że nie doszło do przeniesienia własności przedmiotów na rzecz powódki. Pozwana nie wykazała również wystąpienia przesłanek z art. 527 k.p.c. Uznać zatem należało, że na podstawie w/w umów powódka nabyła własność rzeczy, a tym samym skierowanie do nich egzekucji narusza jej prawa.

Z tych też względów i na podstawie art. 841 k.p.c. powództwo zostało uwzględnione w całości.

Rozstrzygnięcie o kosztach uzasadnia treść art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. wyrażająca zasadę odpowiedzialności za wynik sporu. Powódka wygrała proces w całości. Dlatego też pozwana, będąca stroną przegraną w niniejszej sprawie zobowiązana była uiścić na jej rzecz kwoty 21.939 zł obejmującą opłatę od pozwu (14.722 zł), koszty wynagrodzenia pełnomocnika (7.200zł) i opłatę od pełnomocnictwa (17zł).

Wysokość kosztów zastępstwa procesowego ustalono na podstawie § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 roku, poz. 461).

Mając powyższe na względzie Sąd orzekł jak w sentencji.